

Næppe havde Victor endt sin tale, før Modehandleren sprang op, rev en vinflaske omkuld, der stod for ham, og nu begyndte han således:

Vel talt kære drikkebrødre, vel talt, jo mere jeg hører jer tale, jo mere forvisses jeg om, at i er medsammensvorne, jeg hilser jer som sådanne, jeg forstår jer som sådanne, for sammensvorne forstår man langt fra. Og dog, hvad ved I, hvad er jeres smule teori, som i give udseende af erfaring, jeres smule erfaring, som i syr om til en teori, og endelig i hver anden stund tror i et øjeblik og hildes; narres, et øjeblik.

Nej, jeg kender kvinden – fra hendes svage side, det vil sige jeg kender hende. Jeg skyr ingen forfærdelse i mit studium og skyr intet middel for at forvise mig om, hvad jeg har forstået; for jeg er en rasende, og rasende må man være for at forstå hende, og var man det ikke før, når man har forstået hende, bliver man det.

Som røveren har sit smuthul ved den larmende landevej, og myreslugeren sin tragt ved det løse sand, og kaperen, fører af sørøverskib, sit skjulested ved det brusende hav, så har jeg min modebutik midt i menneskevrirmlen, forførerisk, uimodståelig for en kvinde, som venusbjerget, skambjerget hos kvinden, er for manden.

Her i en modebutik lærer man hende at kende, praktisk og fra grunden af uden al teoretisk ophævelse. Ja, betyder moden ikke andet end at en kvinde i begærlighedens brynde, i lidenskabs heftighed, kastede alt af sig, så var det dog noget. Men således er det ikke, moden er ikke åbenbar vellyst, ikke tolereret udsvævelse, men en uanstændighedens snighandel, der er autoriseret som velanstændighed. Og som i det hedenske Preussen den giftefærdige pige bar en klokke, hvis ringen var til signal for mændene, således er en kvindes eksistens på moden et evindeligt klokkespil ikke for udsvævende, men for slikvurne, for erotisk kælen vellystninge.

Man tror lykken er en kvinde, o, ja, den er jo ustadig; men den er dog ustadig i noget, for den kan give meget, for så vidt er den ikke en kvinde. Nej, moden er en kvinde, for moden er ustadighed i nonsens, der kun kender en konsekvens, at den altid bliver mere og mere pinegal, mere og mere meningsløs.

En time i min butik er mere værd end år og dage udenfor, hvis man ønsker at lære kvinden at kende; i min modebutik, for den er den eneste i residensen, i hovedstaden, der er ikke har tanke om konkurrence; hvem skulle vove en væddestrid med den, der ganske har ofret sig, og ofrer sig som ypperstepræst i denne afgudsdyrkelse. Nej, der er ikke et distingveret selskab uden at mit navn er det første og det sidste, og der er ikke et borgerligt selskab, hvor mit navn, når det nævnes, indgyder hellig ærefrygt,

som kongens, og der er ingen dragt så vanvittig, at den, når den er fra min butik ledsages af en hvisken, idet den går gennem salen; og der er ikke en dame af byrd, af en vis herkomst, der vover at gå min butik forbi, og ikke en borgerlig pige uden at hun går den sukkende forbi og tænker: hvis jeg blot havde råd. Men hun var ej heller bedraget.

Jeg bedrager ingen; det fineste, det kostbareste leverer jeg, til de billigste priser, ja, under prisen sælger jeg, således ønsker jeg ikke at vinde, nej, jeg sætter årligt store summer til. Og dog vil jeg vinde, jeg vil det, jeg giver min sidste hvid, min sidste sølv mønt, hen for at bestikke, for at underkøbe modens organer, for at mit spil kan vindes.

Det er mig en vellyst uden lige, at tage de kostelige tekstiler frem, at skære til, at klippe ægte bryssel-kniplinger, for da at danne en narredragt, jeg udsælger til de billigste priser, ægte stoffer og det på moden.

I tror måske, at det kun er i enkelte øjeblikke hun ønsker at være på moden. Langtfra, hun vil det altid, og det er hendes eneste tanke. For kvinden har ånd, men den er anbragt ligeså godt som den forlorne søns midler, og kvinden har refleksion i ubegribelig høj grad, for der er intet så helligt, at hun i samme nu finder det commensurabelt, finder det sammåligt for pynten, og pyntens fornemste udtryk er moden; hvad forunder, at hun finder det commensurabelt, for moden er jo det hellige; og der er intet så ubetydeligt, at hun atter ved at bringe det i forhold til pynten, og pyntens idé er det løseste udtryk er moden; og der er intet, intet i hele hendes påklædning, ikke det mindste bånd, uden hun har en forestilling om dets forhold til moden, og uden hun øjeblikkeligt opdager, om den forbigående dame har bemærket det; for hvem pynter hun sig, end for andre damer!

Selv i min butik, hvor hun jo kommer for at blive udstyret på moden, selv der er hun på moden. Ligesom der er en særskilt badedragt og ridedragt, således er der også en egen art af påklædning, der er moderne til at gå i butikken med. Denne dragt er ikke således skødesløs som den negligé, i hvilken en dame behager at lade sig overraske tidligt om formiddagen. Pointen er da hendes kvindelighed og koketteriet i at lade sig overraske.

Modedragten derimod er beregnet på at være skødesløs, lidt letfærdig uden at være generet derved, fordi en modehandler står i et andet forhold til hende end en kavalier, koketteriet ligger i at vise sig således for en mand, der på grund af sin stilling ikke tør fordre damens kvindelige anerkendelse, men må nøjes med de uvisse indtægter, der rigelig falde af, men uden at hun tænker derpå, eller uden at det falder hende ind lige over for en modehandler, at ville være dame.